

Otázka: Rozbor osobnosti - Mazlík

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Pp77

GYMNÁZIUM CHOMUTOV

MOSTECKÁ 3000

Seminární práce z psychologického semináře

Rozbor osobnosti - Mazlík

Obsah

Autorské prohlášení

Úvod

O knize

Mazlík - rozbor osobnosti

Posttraumatická stresová porucha

Příznaky posttraumatické stresové poruchy

Léčba PTSD

Znásilnění

Motivace pachatelů

Důsledky znásilnění

Obviňování obětí

Úryvek z knihy

Závěr

Zdroje

AUTORSKÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem seminární práci vypracovala samostatně s použitím uvedených pramenů a literatury.

V Chomutově dne 16.3.2014

ÚVOD

Rozhodla jsem se charakterizovat Mazlíka, postavu z knihy *Noční klub* (později i *Vyhlídky na věčnost*), jejímž autorem je český spisovatel Jiří Kulhánek. Mazlík je pro psychologický rozbor ideální postavou, neboť v dětství i v dospělosti si prožila několik věcí, které následně ovlivnily její život a psychický stav.

O KNIZE

Noční klub je dvoudílný sci-fi román, jehož autorem je Jiří Kulhánek. *Vyhlídky na věčnost* je samostatná kniha, ve které se odehrává navazující část příběhu a také je tam několik vysvětlení situací z děje *Nočního klubu*.

Hlavním hrdinou knihy je Tobiáš, mladý muž, který od malička žije v Nočním klubu a má jeho pravidla pevně zakořeněná v sobě. Noční klub je spíš postoj lidí („stav mysli“), než nějaké místo. A tento klub se zabývá tím, co nezvládá naše policie, případně soudy. Sami totiž vyhledají zločince, nechají si od nich podepsat doznání k jejich zločinům a potom je jednoduše bez milosti popraví. Svou základnu mají zbudovanou v pražském podzemí, každý z členů ovládá střelbu z různých zbraní, mají vynikající vybavení a nikdo je zatím neodhalil. Tento zaběhnutý rytmus přeruší Hanako, která se stane nejnovějším přírůstkem a dokáže ještě lépe bojovat a zabíjet, než kdokoliv jiný. Jednoho dne je ale Noční klub vyvražděn...

V knize se vyskytují upíři – jsou to ale spíše takoví „nadhidé“ – mají ohromnou sílu, jsou rychlí, umí létat a mají velikou schopnost regenerace, takže jsou v podstatě nesmrtelní. V knize proti sobě stojí dva klany upírů – za dobro bojuje klan Hashimoto a proti nim stojí Druhá rasa.

MAZLÍK - ROZBOR OSOBNOSTI

Mazlík, vlastní jménem Karolína (její příjmení není známo) je jednou z hlavních postav knihy. Mazlík je modrooká blondýnka ve věku okolo 25 let. Měří něco kolem metru osmdesáti, je atletické postavy. Je popisována jako krásná, křehká žena. Zdání však klame – Mazlík je profesionální zabiják, cvičená jak pro boj zblízka, tak na střelbu ruční palnou zbraní, i přestože v civilním životě pracuje jako zdravotní sestra na dětském oddělení. Je také velmi empatická[1], laskavá, je ráda středem pozornosti, občas je ale i výbušná (dalo by se říci až cholerická[2]) a ráda provokuje ostatní lidi svými vtipy nebo narážkami.

S Mazlíkovou psychikou je to komplikované. V dětství prodělala velký psychický šok, když ve věku sedmi let byla svědkem vyvraždění její rodiny a poté byla znásilněna, což se viditelně odrazilo na jejím přístupu k mužům. Později však toto trauma[3] dokáže překonat, i když kvůli tomu má nějakou dobu vztahy pouze se ženami.

Mazlíka z toho dostala Kamilina matka: bez váhání ji adoptovala, stejně jako sedm let předtím mě. Mazlík ještě skoro půl roku nesnesla přítomnost jakéhokoli dospělého muže a nedokázala se od Kamiliny matky a Kamily odpoutat ani na vteřinu – pořád se jich musela dotýkat – od té doby se jí ostatně říká Mazlík.[4]

Když jí bylo devět let, zemřela její adoptivní matka, což pro ni byla další traumatizující událost.

O několik let později, když byl Noční klub přepaden a vyvražděn, byla Karolína jedinou osobou zůstávající naživu. Byla ale mučena, přišla o obě oči, obličej jí znetvořili ostnatým drátem. Po tomto zážitku se dostala do sanatoria, kde se její psychický stav ještě mnohonásobně zhoršil, neboť zde byla neustále znásilňována zřízcem, který na hlavu vždy nasadil tašku – jediná věta, kterou Mazlík dokáže říci, je „Ne, taštičku ne.“. Je apatická[5], reaguje pouze na jednoduché příkazy. Opět nesnese přítomnost mužů, pouze slyšet mužský hlas ji vyděsí. Nakonec je Mazlík proměněna v upíra a její původní vzhled i rozum se jí vrátí.

„Jen počkej, až se taky najím,“ třel jsem si naražená žebra, ale jasnozřivě jsem pochopil, že ji krmily sestřičky, a že když na ni budu mluvit normálním hlasem, asi mnoha úspěchů nedojdu. Zkusil jsem tedy fistuli, na jakou by nenaletěl snad nikdo, ale Mazlík se jako zázrakem

uklidnila a nechala se krmit a šumák jí snad dokonce i chutnal.[6]

Posttraumatická stresová porucha

Posttraumatická stresová porucha (PTSD) je podle definice reakcí na extrémní traumatickou událost. Podle diagnostických kritérií jde o události, které ohrožují na životě, zdraví, nebo důležitých hodnotách. Typickými takovými událostmi jsou válečné zážitky, mučení, přepadení, znásilnění, havárie, přírodní pohromy, ale i zjištění život ohrožující diagnózy nebo traumatizující léčebné zákroky. Diagnóza PTSD vyžaduje přetrvávající znovuprožívání traumatické události v reminiscencích[7], flashbacku[8] nebo děsivých snech, vyhýbání se podnětům připomínajícím trauma a odcizení. Ovšem ne u každého, kdo zažije těžkou traumatickou událost, se rozvine PTSD.

Příznaky posttraumatické stresové poruchy:

- vracející se vzpomínky na prožité trauma; tyto vzpomínky jsou neodbytné, často velmi dramatické
- vyhýbání se všemu, co trauma připomíná
- děsivé sny, často opět se vzpomínkami na daný děj; může následovat obava z usnutí a nespavost
- izolování se – člověk nechce vycházet ven, odmítá se setkávat s jinými lidmi
- obecný nezájem, podrážděnost, vymizení radosti

Léčba PTSD:

- u mnohých dojde ke spontánní remisi – tj. uzdravení bez lékařského zásahu; záleží na

emocionální stabilitě, stabilitě osobnosti, podpoře okolí a možnosti napravit následky traumatické události

- anxiolytika (léky proti úzkosti) - zejména benzodiazepiny; antidepressiva - hlavně ze skupiny SSRI; hypnotika na úpravu spánku
- psychoterapie - pohovor, hypnóza, odreagování, arteterapie

Znásilnění

Definice znásilnění podle trestního zákona: Kdo násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí donutí jiného k souloži nebo k jinému obdobnému pohlavnímu styku nebo kdo k takovému činu zneužije bezbrannosti jiného, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

Znásilnění je jakákoli sexuální aktivita uskutečněná proti vůli oběti. Přestože je znásilnění trestným činem, je stále považováno za společenské stigma pro oběť a její rodinu. Oběť je často mnohem více obviňována než útočník. Strach a stud oběti společně s nedůvěrou různých institucí často vedou k tomu, že znásilnění zůstává neoznámeno. Jedním z nejrozšířenějších a nejnebezpečnějších mýtů ohledně znásilnění je ten, že znásilňuje cizí člověk kdesi v temném průchodu. Opak je však realitou. Ve více než 90 % případů (statistika Ministerstva vnitra, 1993) se jedná o znásilnění známým člověkem - sousedem, kamarádem, kolegou z práce, partnerem.

Motivace pachatelů

Neexistuje jediná teorie, která by přesvědčivě vysvětlila motivaci pachatelů znásilnění. Mezi navrženými a diskutovanými motivy jsou: hněv, touha po moci, sadismus, stejně jako sexuální uspokojení a evoluční tlaky.

Důsledky znásilnění

Oběti znásilnění mohou být traumatizované nebo zraněné jsou také vystaveny riziku nákazy sexuálně přenosnou nemocí nebo nechtěného těhotenství. Zdravotní rizika mohou být výrazně redukována včasným lékařským ošetřením, při němž je možné zajistit důkazy usvědčující pachatele.

Psychologické trauma se může rozvinout v posttraumatickou stresovou poruchu, oběti mohou cítit strach, smutek, nebo se dokonce cítit provinile.

Obviňování oběti

Obviňování oběti obecně činí oběť trestného činu zcela nebo z části zodpovědnou za spáchaný zločin. Tento pojem pochází ze sociální psychologie, kde odkazuje tzv: teorii spravedlivého světa. V případě znásilnění je spoluodpovědnost oběti dokládána chováním, jako je flirtování, nebo vyzývavým oblečením. V extrémních případech jsou oběti popisovány jako ty, které si „o to říkaly“, protože se nechovaly dostatečně zdrženlivě. Ve většině západních zemí není obrana násilníka s poukazem na údajnou provokaci oběti chápána jako polehčující okolnost.

ÚRYVEK Z KNIHY

„Bylo před Vánocema,“ Karolína si prohrábla vlasy a přeložila si je, abych jí z profilu neviděl do obličeje. Jak mluvila, cítil jsem na bříše jemné vibrace jejích hlasivek: „Bylo před Vánocema a jedna malá holčička kreslila, co chce pod stromeček. Už uměla trochu psát, ale pořád radši kreslila. Měla maminku, tatínka a malého brášku – bydleli v hezkém velkém domě, tatínek chodil do práce a maminka byla s holčičkou a malým bráškou pořád doma. Byl večer – vonělo cukroví, tatínek už přišel z práce a s maminkou se smáli z kuchyně. Byli asi

bohatí, protože měli spoustu hezkých věcí. Té holčičce bylo sotva sedm, tak z toho ještě neměla rozum.“ Karolína se odmlčela a déšť bubnoval do oken a ve vzduchu voněl jasmín a vychladlý voskový dým. „Pak se ozvala velká rána. Holčička se lekla, ale tatínek byl doma, tak se nemohlo stát nic zlého. Tak si dál kreslila - velké balíčky pod velký zelený stromeček, pro maminku, pro tatínka i pro brášku - pro toho ty největší, protože byl ještě malý - a nakonec i pro sebe. Pak se z kuchyně ozvaly cizí hlasy a maminka začala křičet. Holčička si dál kreslila, protože tatínek byl doma a nemohlo se stát nic zlého. Jenom najednou hlasitě, moc hlasitě dýchala. Pak začal křičet i tatínek, tak holčička přestala kreslit a zavřela oči a ucpala si uši. Pořád ale slyšela, jak tatínek křičí. Slyšela i cizí těžké kroky, ale pořád seděla na koberci se zavřenýma očima a pastelkou v ruce. „Tady je ještě jeden harant! Holka!“ řekl hodně nahlas nějaký cizí pán a chytil holčičku pod

rameny. Za chvíli už byli všichni v kuchyni. Tatínek, maminka, bráška, malá holčička a tři cizí pánové. Ti měli na hlavách černé kukly, ze kterých jim koukaly jen oči a rty, a smáli se. Maminka plakala i malý bráška plakal - tatínek se třásl. Ti cizí pánové od tatínka něco chtěli - křičeli na něj - malá holčička to vůbec nechápala. Pak mu začali ubližovat a tatínek zase hrozně křičel a podlaha byla najednou celá červená. Holčička zavřela oči a ucpala si uši, ale tatínek pořád hrozně křičel. Pak těm pánům řekl, co chtěli, tak mu přestali ubližovat. Maminka plakala a malý bratříček byl celý modrý a dýchal ještě hlasitěji než holčička. Dva z těch cizích pánů šli někam do domu a třetí pán zůstal s nimi v kuchyni. Pak ti pánové přišli zpátky a měli spoustu penízků a smáli se a měli radost. Pak tatínek zase začal křičet - už od něj nic nechtěli, už mu nic neříkali, jen se jim líbilo, jak křičí. Pak přestal a ti pánové řekli mamince, ať udělá, co chtějí, jinak že jí ty parchanty upečou před očima v troubě. Pak se ti pánové na mamince hýbali a maminka hrozně plakala a dívala se na holčičku i bratříčka a snažila se usmívat, že to bude dobré, ale stejně pořád hrozně plakala. Trvalo to dlouho a ti pánové dělali mamince divné věci, až jí zhasly oči a přestala dýchat. To už nedýchal ani bratříček, byl úplně modrý. Pak jeden z těch pánů řekl: „Je tu ještě spousta chlastu a ta holka!“ a všichni tři pánové se zase začali smát. Pak si položili holčičku na stůl a hýbali se na ní. Strašněji to bolelo, tak plakala, ale ti pánové se nepřestávali hýbat - hýbali se jeden po druhém, znovu a znovu a líbilo se jim, jak holčička pláče a prosí je, ať už se na ní nehýbají. Když už nemohla plakat, tloukli ji, dokud zase nezačala. Holčička ležela v něčem mokřím a lepkavém. Pak to cizí pány za strašně dlouho přestalo bavit a hodili ji na podlahu ke koši na odpadky a moc se tomu smáli.

Pak přišly stíny.

Byly dva – vlastně tři – holčička je neviděla, jen slyšela, jak teď křičí ti cizí zlí pánové. Pak už nekřičeli, jen slyšela, jak sténají a prosí, jako předtím prosila maminka a tatínek, a jak je někdo odvádí z domu. Pak holčička viděla, jak po červené podlaze kuchyně někdo jde. Už neviděla moc dobře, ale byl to jeden ze stínů. Zavřel mamince oči a přikryl ji bílým prostěradlem. Tatínek žádné oči neměl, tak ho jenom přikryl. Bratříčka zvedl z podlahy, položil ho na kuchyňskou lavici, tam co sedával tatínek při snídani, a také ho přikryl. Stín holčičku neviděl, ležela moc vzadu, až u koše na odpadky, a už skoro vůbec nic neviděla. Pak se před ní objevil kocourek. Černý, s obrovskými modrými očima. „Mňau?“ řekl. A holčička zkusila říct Ahoj kocourku, ale vůbec jí nešlo mluvit. Kocourek se začal rozpouštět ve tmě. A holčička už jen slyšela: „Co je, Kocoure?“ Pak uslyšela rychlé kroky a najednou ucítila teplou ruku na krku. Bála se, ale zase chvilku viděla. Stín měl také kuklu, že mu byly vidět jen oči, také černou, a na hlavě měl klobouk. Jenže měl hrozně hodné oči, jako tatínek, když ještě měl oči. „Postrachu! Tady je ještě jedna! Malá holka! Živá!“ Během okamžiku přiběhl další stín, měl dlouhý kabát a strašné, přísné oči, ale teď také vypadaly jako tatínkovy. „Bože, ti parchanti ji zřídili...! Neboj, maličká. Už je to dobrý.“ Zvedl ji a zabalil do velkého ručníku. „Ta neumře!“ řekl takovým hrozným hlasem, že holčička věděla, že nezemře, že prostě nemůže zemřít. „Kocoure!“ řekl pak zase tím hrozným hlasem a holčička najednou viděla zas toho kocourka a jeho modré oči, tak velké, tak velké. Usnula. A neumřela.“ Karolína se odmlčela a cítil jsem, jak mi po hrudníku tečou její slzy. Už dávno jsem přetrhl provazy na rukou a držel ji.

„No jo, příště tě budu muset přivázat líp... Neotočíš se na bok a neusneš?“

Zvládl jsem úsměv, mluvit jsem nemohl, přestože Mluvčímu Distribuované banky se knedlík v krku prostě udělat nemůže.

„Z hodné malé holčičky se stala zlá mladá dáma. Stíny ji vychovaly, aby byla zlá na zlé. Velmi zlá. Stala se také stínem a bavilo ji to. Měla několik stejně vychovaných přátel – a ne přátel – byli rodina. Měla nového bratra, který ji škádlil, ale nikdy neubližoval – byl to jediný muž, kterého snesla ve své blízkosti. Zamilovala se do jedné ze svých kamarádek a oženily se spolu. Její rodina se usmívala a vystrojila jim krásnou svatbu. Všechno bylo hezké a jednoduché – zlí pánové končili v hlubokém sklepě s hlavou na špalku; velmi stará pravidla

stínů nebylo třeba měnit. Jednoho dne si zlá mladá dáma četla – doma – v místě, kde byla v naprostém, dokonalém bezpečí. A přesto byla za okamžik celá její rodina mrtvá. Už zas. Přestože stíny byly tak nebezpečné, pozabíjeli je během několika okamžiků dva vrazi. Ji ne, ji oslepili a mučili; dlouho, krůtě, zkušně. Pak jí zastřelili bratra, toho jediného muže, který by snad... Pak mladou zlou dámu někdo zachránil – měl ji ale raději zabít. Skončila v ústavu, kde ji téměř každou noc znásilňoval odporný zřízenec. Poutal ji k posteli, a protože měla po mučení zohavený obličej, dával jí na hlavu nákupní tašku, která voněla pečivem a byly v ní drobečky a sůl z rohlíků. Pak ji zase někdo zachránil – bylo to k neuvěření, byl to její bratr, ten, kterého považovala za mrtvého – nebyl mrtvý, ale stal se z něj upír, stejně jako byla upírka i její nová přítelkyně, krásná Hanako. Mezitím ji ale Kocourův syn, také Kocour, zachránil z bludiště vlastní mysli, stejně jako kdysi dávno jeho otec zachránil malou hodnou holčičku. Ze zlé mladé dámy se stala smrtelně nebezpečná zlá mladá upírka. Při přeměně se zahojily všechny viditelné rány, zase viděla a zase byla pohledná, ale všichni muži, krom jejího bratra, v ní budili naprostý, zvracivý hnus. Některé sice snesla ve své blízkosti, ale většina si musela dát velký pozor, pokud nechtěla skončit s polámanými kostmi. Pak obnovili slávu stínů a popravili jednoho z jejích mučitelů – pana Wriese – rozsekali ho na kusy, a ona sama ho posypala nehašeným vápnem a zakopala hluboko do chladné země, kde těla tlejí rychle. Pak svou slávu rozšířili na celou Evropu a všichni zlí pánové končili v chladné zemi, kde těla tlejí rychle – pořád stačil meč a špalek. Stará pravidla stínů nebylo třeba měnit. Pak se ale Wries vrátil. Zabil všechny, které mladá upírka znala, a zabil by i ji, kdyby nezasáhl jeden z těch odporných nesnesitelných mužů – ten, kterého nesnášela ještě víc než ostatní – aniž věděla proč. Bojoval tvrdě a statečně, ale nakonec prohrál. Pak přišla malá blondatá holčička...“[9]

ZÁVĚR

V seminární práci jsem se zaměřila na psychické následky po traumatu, v tomto případě hlavně na posttraumatickou stresovou poruchu způsobenou znásilněním Karolíny.

ZDROJE

- KULHÁNEK, Jiří. *Noční klub*. Praha: Klub Julese Verna, 2009, ISBN 80-85892-64-2.
- KULHÁNEK, Jiří. *Noční klub – díl druhý*. Praha: Klub Julese Verna, 2009, ISBN 80-85892-65-0.
- KULHÁNEK, Jiří. *Vyhlídka na věčnost*. Praha: CREW, 2011, ISBN 978-80-7449-058-3.

- <http://www.psychoweb.cz/psychologie/posttraumaticka-stresova-porucha—ptsd—posttraumaticky-stres/>
- <http://zdravi.e15.cz/clanek/postgradualni-medicina/posttraumaticka-stresova-porucha-165282>
- <http://www.zachranny-kruh.cz/pro-verejnost/kriminalita-rizikove-chovani/znasilneni/definice-znasilneni.html>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Zn%C3%A1siln%C4%9Bn%C3%AD>

[1] empatický = mající pochopení, vnímavý, soucítící

[2] choleric = vznětlivý, výbušný typ člověka

[3] trauma = psychické zranění, duševní stav člověka, ke kterému dochází v důsledku traumatické (traumatizující) události, jakou může být těžký úraz, úmrtí v rodině, znásilnění, šikana apod.

[4] KULHÁNEK, Jiří. *Noční klub*. Praha: Klub Julese Verna, 2009, ISBN 80-85892-64-2. Str. 62.

[5] apatický = rezignovaný, lhostejný, bez zájmů

[6] KULHÁNEK, Jiří. *Noční klub – díl druhý*. Praha: Klub Julese Verna, 2009, ISBN

80-85892-65-0. Str. 59.

[7] Reminiscence = vzpomínka

[8] Flashback = záblesk minulosti, při kterém se člověk chová tak, jakoby se v minulosti prožítá situace či nepříjemná událost znovu opakovala

[9] KULHÁNEK, Jiří. *Vyhlídky na věčnost*. Praha: CREW, 2011, ISBN 978-80-7449-058-3. Str.388.